БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 46 (8878)
ФЕВРАЛИИН 24
ВТОРНИК
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Илагшад шагнагдаба

Мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха, тушаахын түлөө автономно республиканууд, хизаар, областьнуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй 1958 оной IV кварталай дүнгүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзэбэ.

Һү, мяха, нооһо, үндэгэ ехээр абажа, 1958 оной IV кварталда мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргэһэн хэдэ хэдэн область, хизаар, республиканууд социалистическэ мүрысөөндэ эрхимлээ. Тэдэнэй тоодо Сибириин зоноһоо Читын область ороно. Тус областьдо, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг 100 мянган түхэригтэйгөөр үгтэхэнь.

1958 оной дүрбэдэхи кварталда мал ажалай продуктнуудые ехээр абажа, тушааһан олон түрүүшүүлэй дундаһаа Эрхүүгэй областьдо 50 мянган түхэриг үгтэхэ болобо.

1958 оной дүрбэдэхи квартал соо мал ажалай продуктнуудые ехэдхэхын тула амжалтатай һайнаар ажаллагшадай дунда Бурядай АССР тэмдэглэгдэбэ.

Уһалууриин газарые бүхы хэмжээгээр үргэдхэе

Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй, мүн партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай республикын ажалшад өөһэдынгөө хубитые оруулхаар зоригжонхой. Ерэхэ долоон жэлдэ республикын колхоз болон совхозууд нёдондонойхидо орбол 3,4 дахин ехэ мяха, 2,2 дахин ехэ һү һааха, 3,1 дахин ехэ нооһо хайшалха, 4,8 дахин олон үндэгэ абаха зорилго урдаа табяа. Тэрээнэй хажуугаар ниитын адуу малай тоо толгой нилээд олошорхо юм.

Адуу малай тоо толгойе олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тула элдэб зүйлэй тэжээл арбаг хүрэхөөр хэрэгтэй болохо байна. Тиимэһээ байгша онһоо эхилжэ тарялан, сабшалангай ургасые эрид дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула эгээл түрүүлэн тарялан, сабшалангай газарые шадаал һаа олоор уһалдаг болохо хэрэгтэй.

Манай республикын эрхэ байдалда тарялан, сабшалангые һайнаар уһалжа шадабал, ямаршье сагта үндэр баян ургаса абтаха юм гэжэ дүй дүршэл харуулна. Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Гармажаповай звено үнгэрэгшэ жэлдэ бага зэргэ наг шэбхэ гаргаад, сабшалангаа гурба дахин уһалһанайнгаа ашаар 150 гектар газарай га бүриһөө 58 центнер үбһэ хуряагаа һэн. Сабшалангайнгаа газарые хоёр удаа оролдосотойгоор уһалһанай эсэстэ Бичурын совхоз урда жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ үбһэ хуряажа абаһан байна. Кукуруза ургуулгаар суута болоһон Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Шапиловай хүтэлбэрилдэг звено газараа гурба дахин уһалжа, нэгэ дахин аргал шэбхын түүһээр уһалжа, гектар бүриһөө 400 центнер ногоон эшэ намаа абажа шадаһан байна бшуу. Иимэ жэшээнүүд олон.

Һүүлэй жэлнүүдтэ гол горхонууд дээрэ хаалта барижа, һубаг канавануудые шэнээр татажа, хуушануудыень заһаһанай ашаар уһалууриин газар 15 мянган гектараар үргэдхэгдөө. Мүн 24 мянган гектар намаг хатаагдаа. Эдэ бүгэдын эсэстэ республикын колхоз болон совхозууд мүнөө үедэ 170 мянган гектар уһалууриин газартай болоной.

Тэбэшье уһалууриин хүдэлмэри, илангаяа хаалта бариха, һубаг канавануудые заһаха хэрэгтэ дутагдалнууд яһала ушарна. Энээн тушаа КПСС-эй обкомой 1958 оной сентябрь һарада болоһон V пленум тусхай тогтоол абажа, байгша жэлдэ уһалууриин газарые хорёод мянган гектараар үргэдхэхэ, арбаад мянган гектар уһалууриин газарые шэнэ аргаар уһалдаг болгохо, мүн 8 мянган гектар намаг хатаахa зорилго табяа һэн.

КПСС-эй обкомой пленумэй һүүлээр уһалууриин газарые үргэдхэхэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа эхилээ. Илангаяа энэ хүдэлмэри Хэжэнгын аймагта оролдосотойгоор эмхидхэгдэжэ байнхай. Эндэхи Худан, Хэжэнгэ, Сулхара болон бусад голнуудые хаажа, тарялан, сабшалангаа уһалдаг болохын тула аймагай колхозууд модо, шулуу ехээр бэлэдхэжэ байна. Мүнөө үедэ аймаг дотор уһалууриин юһэн хаалта баригдажа эхилэнхэй. Энэ ехэ хүдэлмэридэ аймагай эмхи зургаанууд, прэмышленнa предприятинууд колхозуудта ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Һаяхан Худан гол дээрэ баригдажа байһан хаалтын хүдэлмэридэ зуу гаран хүдэлмэришэд, алба хаагшад гаража, хоёр трактор, зургаан автомашина хүдэлһэн байна.

Энэ талаар мүн ехэхэн хүдэлмэри Хориин аймагай колхозууд болон совхоздо хэгдэжэ байнхай. Эндэхи «Коммунизм» колхоз Үдэ, Анаа гэлые хаахын тула барилгын хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулжа эхилээ. Гол горхонууд дээрэ хаалта шэнээр барижа, хориинхид энэ жэлдэ уһалууриингаа газарые долоо мянган гектараар үргэдхэхэ зорилготой. Баһа энээн тушаа Кударын аймагта ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта республика дотор юрэнхы дээрээ энэ хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдана, бии байгаа арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Илангаяа мүнөө гол горхонуудай хүрэнхэй байһан үедэ хаалта бариха эгээл зохид саг алдагдажа байна. Тэрэшэлэн уһалууриин барилгада хэрэглэгдэхэ модо, шулуун багаар бэлэдхэгдэһээр, уһалуури хэхэ звенонууд хүсэдөөр томилогдоогүй, һубаг канава татаха машинанууд заһабарилагдажа дүүргэгдээгүй байһаар.

Зорилго юуб гэхэдэ, ойрын үдэрнүүдтэ, уһа голой урдахаһаа түрүүн шадаал һаа олон хаалта түхеэржэ абаха, уһалууриин барилгада хэрэглэгдэхэ модо, шулуу хүсэдөөр бэлэдхэжэ абаха хэрэгтэй. Гадна хабар орой болотор газараа уһалжа байхын тула булаг, горхонууд дээрэ тошо халяаха шухала. Энээнииe урасхал уһанай һабые таһа хүргэжэ хэхын хажуугаар, мүн оньһон аргаар голой уһые бүлэжэ гаргахада ехэ аша үрэтэй гээшэ.

Уһалууриин газарые үргэдхэхэ, хаалта олоор бариха асуудал колхоз болон совхозуудай партийна эхин организацинуудай, тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй гол анхаралда хододоо байха зэргэтэй.

Партиин айкомууд болон аймгүйсэдкомууд энэ шухала хүдэлмэридэ ходо анхарал табижа, колхоз болон совхозуудта хэрэгтэй туһаламжа хүргэхэ уялгатай.

Республикын колхоз, совхозуудта һү һаалгын ябаса тухай

1959 оной февралиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	1958 онойхитой сасуулхада бүхыдөө һаагдаһан һүн	һара 20 хоног соо: 1958 ондо	һара 20 хоног соо: 1959 ондо	Тэрэ тоодо 1959 оной февралиин 2-дохи 10 хоногто үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (кг)
Байкало-Кударын	121,4	119	139	35
Баргажанай	94,5	93	83	19
Бичурын	81,6	185	142	28
Зэдын	67,3	142	95	19
Яруунын	78,1	118	95	20
Заиграйн	73,3	153	116	24
Закаменай	102,7	67	66	14
Иволгын	85,5	227	193	44
Кабанскын	121,9	159	172	41
Хэжэнгын	90,5	99	94	21
Кударын	88,6	196	164	30
Курумканай	92,2	113	106	22
Кяхтын	91,5	193	160	34
Мухаршэбэрэй	83,3	154	117	24
Ахын	172,9	5	9	2,0
Прибайкальскы	93,6	196	178	44
Сэлэнгын	70,9	211	161	32
Тарбагатайн	79,7	238	174	36
Торийн	93,4	117	109	22
Түнхэнэй	105,7	119	120	27
Хориин	78,8	124	103	22
Баунтын	129,2	79	115	26
Хойто-Байгалай	115,5	105	135	23
СОВХОЗУУД:				
Бичурын	123,6	217	196,5	33
Борьёогой	100,2	227	213,0	42
Яруунын	75,3	175	127,5	27
Кяхтын	97,4	267	208,0	43
Сэлэнгын	94,0	194	199,0	39
Хориин	106,6	117	177,1	24
«Эрдэм»	94,5	199	141,8	35

СССР-эй Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1959 оной февралиин 23. № 69 Москва город

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд, адмиралнууд!

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 41 жэлэй ойе совет арад, тэрэнэй сэрэгшэд мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд олониитын политическэ болон ажалай дэбжэлтые угаа ехээр бадаруулаа. Энэ шиидхэбэринүүд коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха үедэ манай орон оробо гэһэн удхатай юм. Иимэ оршон байдалда энэ алдарта ой тэмдэглэгдэжэ байна.

Ленинскэ эб найрамдалда дуратай политикые совет гүрэнэй шууд сэхээр бэелүүлдэг байһые, мүн мүнөө үеын тон шухала асуудал—бүгэдэ ниитын эб найрамдал аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ асуудал шиидхэхые СССР-эй тон ехээр хүсэдэг байһые съездын шиидхэбэринүүд тон эли тодоор харуулна.

Гэхэтэй хамта империалистическэ гүрэнүүдэй зонхилхы хүнүүд «хүсэ баримталха» гэһэн хуушанайнгаа, панхаруудтаһан политикые үргэлжэлүүлнэ, «хүйтэн дай», яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ болюулхые хүсэнэгүй, харин Советскэ Союзда, социалистическэ бусад оронуудта эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн эзэрхэг түримхэй бүлэгүүдые байгуулна.

Иимэ эрхэ байдалда Коммунистическэ парти, Советскэ правительство манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие бэхижүүлхын тулада бүхы шухала хэмжээнүүдые абадаг байна.

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон, түрэл Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствые тойроод хэзээ хэзээнэйхиһээ нягтаар жагсаһан Армиин, Флодой сэрэгшэд эрхим һайн дайшалхы техникэ, буу зэбсэг шудалхын тулада, өөһэдынгөө сэрэгэй шадабарие һайжаруулхын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр, шэн зоригтойгоор ажаллана. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд совет арадай амгалан ажалые хёрхоор сахижа байха зуураа, социализмын агуухэ түйлалтануудта империалистическэ эзэрхэг түримхэйшүүлэй зүгһөө хэгдэжэ магад ямаршье хандалгануудта шанга сохилто үгэхөөр бэлэн байна.

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд болон старшинанууд, нүхэд офицернүүд, генералнууд, адмиралнууд! Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 41 жэлэй ойтой дашарамдуулан таанадые амаршалха зуураа, дайшалхы ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб! Дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлэйнгээ шанарые һайжаруулагты. Эрхим һайнаар һурагшадые, түрүү һайн мэргэжэлтэдые, эрхим бэлэдхэлтэй подразделенинүүдые олон болгогты. Сэрэгэй журам бүхы хэмжээгээр бэхижүүлэгты. Коммунистическэ ёһоор ажаллажа, ажаһуужа һурагты!

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 41 жэлэй ойе тэмдэглэн **захирхамни:**

Мүнөөдэр, февралиин 23-да, манай Эхэ ороной ниислэл—Москвада, союзна республикануудай ниислэл хотонуудта, Герой — городуудта: Ленинградта, Сталинградта, Севастопольдо, Одессэдэ —артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгэхэ.

Манай хүсэн түгэлдэр Совет Эхэ орон мандаха болтогой!

Совет арадай баатарлиг ажалые үнэн сэхээр сахин хамгаалагша—СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Коммунизмын илалтануудые эмхидхэгшэ, зоригжуулагша Советскэ Союзай Коммунистическэ партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой 41 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Москвада болобо

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 41 жэлэй ойдо зорюулаган, СССР-эй Оборонын министерствын, ниислэлэй партийна, советскэ, ниитын организацинуудай баярай заседани февралиин 22-то Москвада Советскэ Армиин Центральна театр соо болоо.

Солото генералнууд, адмиралнууд, офицернүүд, манай гайхамшагта дайшалхы техникые ухаалан зохёогшод, үйлэдбэридэ түрүү юумэ үүсхэгшэд, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд, ниислэлэй партийна, советскэ, ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд эндэ сугларaa.

СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский, Советскэ Союзай маршалнууд И. Х. Баграмян, С. С. Бирюзов, С. М. Буденный, А. А. Гречко, А. И. Еременко, К. А. Мерецков, К. С. Москаленко, адмирал С. Г. Горшков, авиациин маршал К. А. Вершинин, артиллериин маршал М. И. Неделин, Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой главна политическэ управлениин начальнигай нэгэдэхи орлогшо генерал-лейтенант П. И. Ефимов, КПСС-эй МГК-гэй нэгэдэхи секретарь В. И. Устинов, КПСС-эй МК-гэй секретарь В. И. Конотоп, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников, Москвагай областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Ф. Игнатов болон бусад баярай заседаниин президиумдэ һуугаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиум хүндэтэ президиумдэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгагдаа.

Баярай заседани нээгээд, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский үгэ хэлээ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ амаршалгын бэшэгые баярай заседанида хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаһан байна.

(ТАСС).

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан Москвада ерэбэ

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд болон бусад тусхай тушаалта хүнүүдтэй хамта февралиин 21-дэ Москвада айлшаар ерээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, А. Н. Косыгин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов болон бусад хүнүүд айлшадые аэродром дээрэ угтаа.

15 часта Англиин «Комета» гэжэ реактивна пассажирска самолёт Москвагай газар дээрэ бууба. Гарольд Макмилланай, Селвин Ллойдой, Англиин бусад айлшадай самолёдһоо гаража ерэхэдэнь, Н. С. Хрущев, Советскэ правительствын бусад гэшүүд тэдэнтэй гараа барилсаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан аэродром дээрэ үгэ хэлээ. (ТАСС).

Гарольд Макмилланай Москвада ерээд байһан тухай

Москвада ерээд байһан Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан февралиин 21-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто айлшаар ошоо.

Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд сэр Патрик Райли Великобританиин премьер-министртэй хамта ябалсаа. Айлшалалгын үедэ хөөрэлдөөнэй болоходо СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-һээ Великобританида байдаг элшэн сайд Я. А. Малик байлсаа.

Хөөрэлдөөнэй һүүлээр, Н. С. Хрущев Кремлиин Ехэ ордон соо обед хэжэ, Великобританиһаа ерэһэн айлшадые хүндэлөө.

***

Мүн энэ үдэр Великобританиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкодо айлшаар ошоо. Айлшалалгын үедэ хөөрэлдөөнэй болоходо Гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-һээ Великобританида байдаг элшэн сайд Я. А. Малик, СССР-эй МИД-эй Европейскэ хоёрдохи таһагые даагшын орлогшо В. А. Логинов байлсаа. Англиин талаһаа Великобританиин Гадаадын хэрэгүүдэй министрын саг үргэлжын орлогшын орлогшо сэр Патрик Дин, СССР-тэхи элшэн сайд сэр Патрик Райли хөөрэлдөөнэй үедэ байлсаа.

(ТАСС).

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

Ц. Р. Цыдыпова, Заиграйн аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

А. А. Каспаров, Бурядай совнархозой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо.

Э. Р. Раднаев, Бурядай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын главна хирург.

В. В. Рыбинский, Зүүн Сибириин түмэр замай 3-дахи отделениин начальник.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

И. Д. Черняков, КПСС-эй Тарбагатайн айкомой нэгэдэхи секретарь.

П. А. Афанасенко, «Забайкаллес» комбинадай начальник.

М. Ф. Шамсимухаметов, КПСС-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь.

А. Г. Тараненко, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта нэгэн хүн шэнгеэр бултадаа дуугаа үгэе!

☆ ☆ ☆

Арад зондоо хүндэтэй агроном

Үбэлэй хүйтэн түлэг дундаа ганиржа, шэхэнэй үзүүр шэмхэжэ, шэрүүн хүйтөөр үлеэнэ. Үргэн уужам тала дайдаар шуурган һалхи эшхэржэ, саһа бордоһо жалга гангын оёор руу абаашажа шэдэнэ. Тиигэбэшье сабшалан, тарялангай газар дээгүүр дарсайжа далантаһан саһан хүр обоохойнууд сайбалзан али олон үзэгдэнэ. Шэлэ үндэрэй ара үбэрөөр ябахада, наг шэбхэ зөөгдэжэ, поли сабшалан дээрэ гаргагдажа байһанинь элитээр харагдана. Эдэ бүгэдые харамсаараа аяншa нүхэрнай, «энэл багаар ябаа ёһотой, Ксенья Самуиловна—гээд шэдэлүүрхэн зээрдынгээ жолооe шангадхаба. Удангүй Арай добын оройдо гарахадамнай, олон тоото ашаа тээһэн моридтой хүнүүд үзэгдэбэ.—Хагсуу хүйтэн гэлтэгүй, солото ажалайнгаа сууряае зэдэлүүлжэл ябадаг хүн юм, харана бэзэт агрономнай өөрөө ябалсана—гэжэ үнөөхи нүхэрнай үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. Аймагтаа алдартай, арад зондоо хүндэтэйл агроном байха. Уулзажа хөөрэлдэхэдөө, ажалайнь аша үрэтэй танилсахадаа Ксенья Самуиловнагай ажалша бэрхыень ойлгохол байхат...

Хожомынь, үнэхөөрөөшье, «Искра» колхозой агроном Ксенья Самуиловна Крыловатай уулзажа хөөрэлдэхэдөө аяншa нүхэрэйнгөө эдэ үгэнүүдые һанаа бэлэйбди...

Ксенья Самуиловна шэрүүн шанга 1942 ондо Кяхтын хүдөө ажахын техникум дүүргэжэ, агроном мэргэжэлтэй болоһон юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо таһалгаряагүй энэ мэргэжэлээрээ үнэн сэхээр ажаллажа, арадтаа магтуулан, ажалдаа шалгаржа ябана.

Үнгэрһэн эдэ жэлнүүдэй туршада алишье колхоздо, Итанцын МТС-тэшье, хүдөө ажахын Министерстводэшье ажаллаха зуураа, нүхэр Крылова ниитын ажахые хүгжөөхын тула бүхы хүсэ шадалаа, шадабари бэлигээ үгэдэг, нугаршагүй зоригтой, энэрхы сэдьхэлтэй эхэнэр байһанаа харуулна. Теэд мүнөөшье Хонхолойн хүдөө ажахын артельдэ газар тарялангай ургасые эрид дээшэлүүлхын түлөө горьтойхон хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Тиимэл хадаа мүнөө засаг түрынгөө дээдэ зургаанда дэбжүүлэгдээд, арад зоноймгоо этигэл найдабарида хүртэжэ байна.

Урда жэлнүүдтэ «Искра» колхоз орооһо тарьяанай тон бага ургаса абадаг һэн. Жэшээлхэдэ, 1951 ондо—3 центнер, 1952 ондо—4,5, тиин удаадахи жэлнүүдтэ 5—5 центнер абаһан байха юм.

1955 ондо 4 мянга гаран гектар газарта тарилга хэгдэжэ, тэндэһээнь гектарай оройдоол 5,9 центнер ургаса абтаһан байгаа. Шалтагааниинь юун байгааб гэхэдэ, тарялангай газарай ехэнхинь хабар хахалагдажа тарилга хэгдэдэг байгаа бшуу. Тиихэдэ газар муугаар элдүүрилэгдэдэг, агротехникын түрүү арга заабаринууд багаар хэрэглэгдэдэг бэлэй.

Эдэ алдуу дутуунуудые элирүүлээд байхадаа, Ксенья Самуиловна тэрэниие усадхахын тула хамсыгаа шуужа ороо һэн. Түбхын түрүүндэ тарялангайнгаа газар уһалан, наг шэбхээр үтэгжүүлжэ, шэнэ, залууг газар ехээр элдүүрилһэн байха юм. Тиихэтээ хамта сэбэр пар жэл бүри бэлдэдэг болоо. 1957 ондо 2800 гектар пар, тэрэ тоодо колхозой эрдэмтэ Терентий Мальцевай түрүү аргаар 400 гектар хахалагдажа тарилга хэгдээ. Тиихэдэ ехэнхи газарынь хэрээһэлүүлэн тарилгдаһан байгаа. Тэрэнэй ашаар хабарай тарилгые богони болзорто үнгэргэжэ, 4200 гаран гектар дээрэһээ га бүриин 10,9 центнер ургаса хуряажа абаа.

— Энээгээрээ бидэнэр һанаагаа амарнагүйбди—гэжэ нүхэр Крылова хөөрэнэ.—Нёдондо хамта 4256 гектарта таряа хаяабди: Ургасаяа дээшэлүүлхэ зорилгоор 2700 гектар эртын пар хахалһан байнабди. Тиигээд ургасынгаа хойноһоо һайн харууһа эмхидхэжэ, самолёдоор хоро сасахаһаа эхилээд, буртаг үбһэнһөө сэбэрлэжэ, гектар бүриин 13,6 центнер ургаса, абабабди. Энэ жэлдэ, мүн саашадаашье тогтомол һайн ургаса абадаг болохобди гэжэ Ксенья Самуиловна тайлбарилна.

Шадамар бэрхэ, холын бодолтой, жиирэй эхэнэр, партиин гэшүүн Крыловагай эдэ үгэнүүдтэ сохом найдамаар. Юуб гэхэдэ, Ксенья Самуиловна зориһондоо хүрэдэг, үнэн зүрхэнһөө хүдэлдэг, зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоһон хүн ха юм.

И. Очорон.

Мухаршэбэр.

Суута хонишоной солото зам

Курумканай аймагай Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд, Аргадын арбан жэлэй һургуулиин багшанар болон бусад хүдэлмэрилэгшэд һунгуулиин 78-дахи Гааргын округһоо Очирмаа Ринчиновна Ачитуевае Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлһэн байна.

Очирмаа Ачитуева Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон юм. Хэдэн үсын хонишон угтай байһандаа, Очирмаа энэ ажалдаа угаа ехэ дүй дүршэлтэй болоо.

Энэ хонишоной ажалша гараар торгон нооһотой хэды мянган хурьгад түлжүүлэгдээ гээшэб? Мүнөө артельдэнь шэрүүн, шэрүүбтэр нооһотой хонин байхагүй. Тиигээд колхозой жасада ажалай ашаг олзо миллион миллионоорoo ородог болонхой. Байгша ондо колхозойнь мүнгэн олзо доход 6 миллионһоо үлүү гараа. Һаяхан эндэ болоһон үнгэрһэн тоосоото суглаан дээрэ энэ колхозойхид ажалта үдэр бүриндөө 8 түхэриг хубаагаа.

Эдэ бүгэдэдэ Очирмаа хонишоной аша габьяа ехэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ даажа байһан хонидойнгоо толгой бүриһөө дүрбэн килограмм тухай нооһо хайшалһан байна. Мүнөө жэлдэ Очирмаа 4,5 килограмм нооһо хайшалха уялга абанхай. Байгша ондо 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абахаар түсэблөө. Тэрэнь январь, февраль һарын түл абалгаар дүүргэгдэхэеэ байна. Мүнөө отарынь газаа үбһэ тэжээл буулгагданхай, кукурузын силос, таряа талханай холимог тэжээлшье бии. Хэды тиимэшье һаань, Очирмаа нюргаа үргэлжэ, һанаа амархан ябадаггүй.

Һунгалтын урда тээхи уулзалгын суглаанууд дээрэ һунгагшадтаа үнэн зүрхэнэй баяр хүргэхэтээ хамта, Очирмаа иигэжэ хэлээ һэн:

—Саашадаа хэхэ ажалнай ехэ байна. Адуулжа байһан эхэ хонин бүриһөө һайн үүлтэрэй хурьга абаха, нооһо ехээр хайшалха уялгаяа арга бэшэ дүүргэхэб,—гээд Очирмаа хэлэнэ.

Курумканай аймагай хонишод, хурьгашад, ажалшад өөһэдынгөө суута хонишон Очирмаа Ринчиновна Ачитуевае Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутат болгожо нэгэн дуугаар һунгахаар бэлэн байна.

С. Ангабаев.

☆

Шадамар бэрхэ түрүүлэгшэ

Үүрэг тосхондо Владимир Парфеньевичые танихагүй, мэдэхэгүй хүн үгы юм. Энэмнай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай һүүлээр колхозоо «хүл» дээрэнь гаргалсаһан, хүгжэлтын дардам замда оруулһан хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болоно. Тэрэнэй намтарые хаража үзэхэдэ, нүхэр Толстихин улад зоноо толгойлжо, амжалтаһаа амжалтада асардаг, хүргэдэг байна. 1945 онһоо 1958 он болотор колхозойнгоо түрүүлэгшын орлогшоор, удаа тээнь түрүүлэгшээр ажаллаа. Тиигээд түүхэтэ сентябриин Пленумэй һүүлээр Ворошиловай нэрэмжэтэ, удаань «Гигант» колхозуудай коммунистнуудые толгойлхо зуураа, хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тулада ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Партийна организациин секретаряар хүдэлжэ байха үедэнь тэрэнэй кабинет соо коммунистнууд, партийнабэшэ хүнүүд—һаалишад, хонишод, механизаторнууд — дуратай сагтаа орожо, һанамжа дурадхалаа хэлэхэ, дутуу дундануудые зааха, зүбшэл заабари абаха аргатай байдаг һэн. «Хүн бүхэнтэй үгэеэ ололсодог, хөөрэлдэһэн, ушарһан хүнэйнгөө һанаанда таарадаг, зониие ударидажа шадахал хүн» гэжэ нютагайнь зон хэлсэдэг.

Мүнөө хүтэлбэрилхы ажалда бэшэ, колхозойнгоо ажалай тоо бүридхэгшээр хүдэлжэ байхаданшье, хүнүүд урданайхидаал адляар хандажа, элдэб асуудалаар зүбшэл, заабари абадаг.

Тээсгэн аймагай Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ суглаанай боложо байхада, хэншьеб нүхэр Толстихинай нэрые дурдаад, тэрэ дурадхалые булта һайшаагаа. Тиигээд Владимир Парфеньевичые аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэһэн байна.

Үүрэг нютагай зон һунгалтын үдэр нүхэр Толстихинда бүгэдөөрэн дуугаа үгэхэнь дамжаггүй.

Д. Гыргенов.

Баргажан.

Ойлгууламжын хүдэлмэриин гуламта

Забайкалиин зэрлиг ангуудай совхозой агитпункт һунгалтын кампаниин үедэ һайнаар хүдэлнэ. Эндэ хүн зон саг үргэлжэ олон байдаг. Шэнэ газетэ, журналнууд, агитаторнуудай хүдэлмэридэ зорюулагдаһан литература бии. Гадна эндэ түсэбэй ёһоор элидхэл, лекци, хөөрэлдөөнүүд, шатарай турнир, һунгагшадай вечернүүд болодог байна.

Агитпунктые даагша Евгений Викторович Кец энэ даалгагдаһан ажалдаа ехэ харюусалгатай, оролдосотойгоор хандадаг.

Н. Романов.

☆ ☆

Найдаһанда хүрэхэл байха

— Екатерина Георгиевна, нэгэ слесарьнай ажалдаа гарабагүй. Үбдэшоо гээшэ гү даа,—гээд үндэр бэетэй, залуу хүн дүшөөд наһатай эхэнэртэ хандана.

— Би энэ дарыдаа ошожо, мэдээд ерэхэмни. Хэрбээ ехээр үбшэлөө һаань, ямар нэгэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй болобо гү,—гэжэ һанаагаа зобонгёор дуугарна.

Иимэ хөөрэлдөөн нэгэ үглөөгүүр судна бүтээлгын заводой механическа цехын начальнигай таһалга соо боложо байба.

—Хүнэй гуйлта, эрилтэдэ анхаралтайгаар хандадаг, коллективэйнгээ бүхы ажал хэрэгтэ һанаагаа табижа ябадаг, һайн сэдьхэлтэй эхэнэр юм даа,—гээд тус цехын начальник нүхэр Катранов хөөрэнэ. Ямар нэгэ хүдэлмэришэнэй үбдөөд гү, али ондоо шалтагаанаар ажалдаа ерээгүй һаань, Екатерина Георгиевна заатагүй гэртэнь ошожо үзэдэг. Сугтаа ажаллажа байһан нүхэдтөө ниилээд ехэ туһа хүргэдэг, мүн зарим нэгэ хойрог, залхуу хүнэй ажалда гараагүй һаань —саг дары шалгажа, зохихо хэмжээ абадаг юм.

Екатерина Георгиевна дүрбэн жэлэй туршада цехын профгруппоргоор хүдэлжэ, ехэ юумэ хэһэн байха. Цехынгээ олон хүдэлмэришэдэй курорт, санаторидо ошохо путевко абахаданьтуһалаа. Мүн нүхэр Затеевагай үүсхэлээр цехтэнь гурбан жэлэй соёлой добтолго эмхидхэгдээ. Тиигэһэнэй ашаар, хүдэлмэришэн бүхэн ариг сэбэрые сахидаг, станогуудаа, ажаллажа байһан газараа арюухан байлгаха гэжэ оролдодог болонхой.

Оньһото механизмуудые бүтээн гаргадаг, пароход, катер, баржануудай детальнуудые бэлдэдэг механическа цехын үндэр, ута байшангай орой доохонуур томо гэгшын машина тусхай линеэр иишэ тиишээ ябажа байдаг. Мостовой кран гэжэ нэрлэгдэдэг тэрэ машина соо һууһан эхэнэр доошоо хурсаар шэртэн хаража, машинаяа хэрэгтэй газартаа байлгаад, али нэгэн деталь шагтагалан аргаханаар дээшэнь үргэжэ, станогуудай дэргэдэ абаашана. 100—200 килограмм шэгнүүртэй элдэб деталь шагтагалан, станогуудта тааруулан һуулгаад, слесарь, фрезеровщигой үрэмдэжэ дүүргэтэр кранаараа дээрэ үр... гү, али ондоо машинада зох... һуулгахань тиимэшье бэлэхэн хэ... бэшэ даа. Орёо оньһото станог... дые һайнаар шудалһан, оньһ... шыень олоһон хүн лэ олон маши... да элдэб деталь тодхожо шада... байха.

Энэ машина хүдэлгэдэг Екатер... на Георгиевна Затеева ажал... һайн мэдэхэ, хү... мэргэжэлтэй хүд... мэришэн болон... зургаан жэлэй ... шада мостовой к... даагаад ажалла... Нүхэр Затеева... эртэ үглөөгүүр, аж... лай эхилхэһээ хо... урид цехтээ ер... кранаа тоһодож... арилгажа, шалга... байхань харагда... Техническэ харуу... ..., саг соо... хангадаг дээ... һээнь, тэрэнэй кр... һаадгүй хүдэл... Екатерина Георги... на ажалдаа хан... жатайгаар хай... даг, үнэн сэхэ, оролдосотой хүд... мэришэн юм.

Кранаар хэхэ ажалай үгы бай... һаа, миин һуудаггүй, залуу хүд... мэришэдтэ ошожо туһала... кран хүдэлгэхэ мэргэжэлдэ һур... даг. Залуу хүдэлмэришэн Са... Буркиниие өөрынгөө үүсхэлэ... краншан болгон һургаа. Кран ям... байдаг бэ, тэрэниие хайшан гэ... хүдэлгэдэг юм гэжэ хөөрэхэ... гадна, хажуудаа байлгаад заа... харуулжа мэргэжүүлһэн байна.

Екатерина Георгиевна слесари... ажал хүсэд мэдэхэ, слесареэр ажа... лажа шадаха байха. Мүн юумэ шэ... дэхэ мэргэжэл шудаланхай. Це... соохи станогуудые, кранаа шэнэ... шэрдэһэн байха юм.

Екатерина Георгиевна долоо... класс дүүргэһэнэй һүүлээр хэд... жэлдэ тоо бүридхэлшөөр хүдэлө... Бага наһанһаа машина, механи... муудые һонирходог тула завод... орохо, хүдэлмэришэнэй мэргэж... олохые хүсэдэг байба. Арбаад ж... лэй саана нүхэр Затеева энэ хүс... эрмэлзэлгээ бэелүүлээ һэн. Тэ... гэһээр оньһото машина хүдэлгэж... ябана.

Судна бүтээдэг заводойхид р... публикын засагай дээдэ зургаан... өөһэдынгөө түлөөлэгшэ болгон Ек... терина Георгиевна Затеевае элгэ... хэ гэжэ шиидэһэн байна. Иимэ е... этигэл найдабариие Екатери... Георгиевнагай эрхимээр дүүргэхэ... лабтай.

С. Аюшеева.

ЗАЛУУ ҺУНГАГШАДТА ТУҺАЛАМЖА

Советскэ һунгуулиин дүрим тухай тобшохоноор хэлэжэ үгыт гэжэ Ц. Базарова Зайграйн аймагһаа манай редакцида хандаба. Энээндэнь харюу болгон, нүхэр С. Бадмаевай статья доро толилогдобо.

БҮГЭДЭ НИИТЫН ҺУНГАЛТА ГЭЖЭ ЮУБ?

Байгша оной мартын 1-дэ РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдые һунгахаяа байнабди.

Энэ һунгалта РСФСР-эй болон Бурядай АССР-эй Конституцинуудай үндэһөөр бүгэдэ ниитын, тэгшэ, сэхэ һунгуулиин эрхэ баримталан, дуугаа нюусаар үгэжэ үнгэргэгдэхэ юм.

Манай советскэ һунгуулиин эдэ демократическа гол ёһонуудтай һунгагшадые, илангаяа залуу һунгагшадые танилсуулха шухала.

Бүгэдэ ниитын һунгалта гэээшэ манай оронд социализмын илаһанай ашаар амжагдаһан гайхамшаг туйлалта мүн.

Бүгэдэ ниитын һунгалта гэдэг юуб? Хууляар тогтоогдоһон гуримаар ухаа дутуутай гэжэ тодоруулагдаһан хүнүүдһээ бэшэ, бүхы 18 наһа гүйсэһэн СССР-эй эрхэтэн бүхэн сомоной Соведһээ эхилээд, СССР-эй Верховно Соведтэ хүрэтэр депутадуудые һунгаха эрхэтэй. Үндэһэ яһанай, шажин мүргэлэй, эрэгтэй эмэгтэйн илгаае гү, али шажан шүтэлгые, түбхинэһэн һуудалые, эрдэм һургуулиин, социальна үг гарбалай, зөөри шадалай зэргые гү, али үнгэрһэн сагай ажал-ябуулгые баримталан, эрхэтэнэй һунгуулиин эрхэ хизаарлаха ябадал манайда байдаггүй.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха дүримэй ёһоор, һунгуулиин эрхэтэй 21 наһа гүйсэһэн совет хүн бүхэн Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутат болон һунгагдажа шадаха юм. Тиихэдэ СССР-эй эрхэтэн бэшэ хүнүүд, ондоо гүрэнэй эрхэтэн гү, али албата хүнүүд һунгалтада хабаадаха, һунгагдаха эрхэгүй.

Мартын 1-дэ болохоёо байгаа һунгалтын үдэр Бурят ороной хүн зон РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар 4 хүниие, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар 111 хүниие, городууд болон районууд, аймагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй депутадаар 1331 хүниие, сомоной, сельскэ, посёлогой Соведүүдэй депутадаар 4926 хүниие һунгаха байна. Депутадта кандидадууд болгон дэбжүүлэгдээд байгшадай 30 гаран процентнь эхэнэрнүүд, хахадынь партийнабэшэ хүнүүд, 45 гаран процентнь хүдэлмэришэд, колхозниигууд юм. Депутадта кандидадуудай дунда украин, татар, эвенк болон бусад олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд бии. Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд болгогдон дэбжүүлэгдэгшэдэй дунда һаалишан бурят эхэнэр Ц. Б. Холхонова, ангуушан эвенк эхэнэр А. С. Догончина, ород врач Е. М. Никифорова, түрүү шахтёр, татар хүбүүн М. А. Ш. Шакирзанов болон бусад олон. Эдэ баримтанууд манай һунгуули үнгэргэдэг хуулиин тон демократическа байһаниие гэршэлнэ.

Һунгалтын список табигдажа, тэрээнтэй һунгагшадай танилсаха, нэрэ, обогойнгоо, түрэһэн жэлэйнгээ буруу бэшэгдэнхэй байбальнь—заһаха арга олгогдодог. Бүхы һунгагшадай бултадаа хабаадахынь тула һунгалтые амаралтын үдэр хэдэг байна. Больницада, нарайлалгын гэртэ, санатори болон амаралтын газарнуудта саг зуура байһан, харгы замда ябаһан һунгагшадай һунгалтада хабаадаха арга хангагдадаг.

Харин зарим капиталистическэ оронуудай конституци дотор бүгэдэ ниитын һунгалта ёһо тэды соносхогдобошье, бодото дээрээ элдэб хизаарлалтада орожо, ажалшан арад гүрэнэй засагай дээдэ зургаануудые һунгаха эрхэһээ хаһагдадаг юм.

США, Бельги, Англи, Греци гэхэ мэтэ гүрэнүүдтэ 21 наһа гүйсэжэ, һунгаха эрхэтэй болодог. Тиихэдэ США-гэй сенадта һунгагдахын тула гушатай болохо, Италиин сенадта һунгагдахын тула 40 наһатай болохо эрилтэ хууляар табигдадаг байна. Тиигэжэ олон миллион залуушуул һунгаха, һунгагдаха эрхэеэ хаһагдадаг.

Эдэ бүхы хизаарлалтаһаа боложо, США дотор 1952 ондо 25 миллион шахуу һунгагшад һунгалтада хабаадангүй үлэһэн юм.

ҺУНГУУЛИИН ТЭГШЭ ЭРХЭ ГЭДЭГ ЮУБ?

Али нэгэн Соведые һунгахадаа, һунгагша бүхэн нэгэл дуутай (голостой) байдаг. Хүдэлмэришэн, колхозник, интеллигенциин илгадгүй—бултадаа аб адли эрхэтэй, тус бүридөө нэгэ дуутай байдаг гээшэ.

Һунгагшадай тэгшэ эрхые хангахын тулада һунгуулиин округууд аб адли тоотой хүн зонһоо бүридүүлэгдэн байгуулагдадаг. Жэшээлхэдэ, РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха округ 150 мянган хүнһөө, Бурядай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха округ 6 мянган хүнһөө бүридэдэг.

Бурядай АССР-эй 104, 105-дахи статьянуудай үндэһөөр эхэнэрнүүд, мүн оронойнгоо Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэдэ алба хэжэ байһан эрхэтэд һунгаха, һунгагдаха эрхэтэй. Бурядай АССР-эй газар дээрэ һунгалтын болохо үдэр ажаһууһан РСФСР-эй, мүн бусад бүхы союзна республикануудай эрхэтэн Бурядай АССР-эй эрхэтэндэл адляар Бурядай АССР-эй Верховно Соведые, нютагай Соведүүдые һунгаха, өөрөөшье һунгагдаха эрхэтэй.

Эдэ бүгэдэнһөө гадна, депутадта кандидадай түлөө һунгагша бүхэн агитаци хэхэ ямаршье хизаарлалтагүй, адли тэгшэ эрхэтэй юм. Һунгуулиин комиссинуудые байгуулха, һунгагшадай найдабариие дүүргээгүй депутадые дуудажа бусааха талаар һунгагша бүхэн мүн лэ тэгшэ эрхэтэй байдаг.

Манай оронд Совет засагай тогтомсоор, һунгалтын тэгшэ эрхэ соносхогдоогүйнь элитэ. Мүлжэгшэ ангинуудай усадхагдатар, 1936 ондо шэнэ Конституциин баталагдатар, гүрэн түрэеэ хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргые бэхижүүлхын тулада хүдэлмэришэдэй һунгуулиин эрхэ таряашадайхиһаа булюу ехэ байһан юм. Эдэ хоёр ангиин һунгуулиинь эрхэ тэгшэ бэшэ байгаа. Манай общественно морально-политическэ нэгэдэл бэхижэжэ, СССР-эй шэнэ Конституциин баталагдан абтаһанһаа хойшо һунгуулиин хуушан гурим хубилгагдажа, бүри демократическа, шэнэ гурим бэелүүлэгдэдэг болоо.

Ангиин тэмсэлэй улам хурсадажа байһан капиталистическэ оронуудтахи хүн зоной олонхиие—хүдэлмэришэд, таряашадай түлөөлэгшэдые, тэдэнэй түрүү отряд —коммунистнуудые засагай дээдэ зургаануудта һунгуулхагүйн тула мажоритарна гурим гэдэгые бии болгохо, һунгуулиин округуудые адли бэшээр тогтоохо ябадал Франци, Турци, США гэхэ мэтэ буржуазна олон гүрэнэй зонхилогшод хэрэглэжэ, гүрэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгһээнь ажалша зониие зайсуулдаг.

СЭХЭ ҺУНГАДАГ ГУРИМ ТУХАЙ

СССР-эй бүхы эрхэтэд гүрэнэй засагай зургаануудай — сомоной Соведһээ эхилээд СССР-эй Верховно Совет хүрэтэр—депутадуудые өөһэдөө, ямаршье дундуурхи шатагүйгөөр, сэхэ һунгадаг юм.

Сэхэ һунгалта юугээрээ һайн бэ гэхэдэ, эрхэтэн бүхэн ямар зургаанда хэниие һунгаһанаа һайн мэдэхэ, һунгаһан депутадайнгаа ажал-ябуулгые хинан хаража байха, тиигээд депутадайнгаа хүдэлдэг Соведэй хүдэлмэриие сэгнэхэ аргатай болоно. Совет ороной депутадууд һунгалтын болохын урда тээ буржуазна оронуудайхидал адляар һунгагшадай дуу абаха арга мүр бэдэржэ, башалан билдагуушалдаггүй, олон юумэ найдуулаад, удаадахи һунгалта болотор үзэгдэхээ болишодоггүй, харин һунгалтын һүүлээр һунгагшадайнгаа захяануудые хэр дүүргэжэ байһан тухайдаа ходо тоосодог, парти, правительствын шиидхэбэринүүдые тайлбарилжа, коммунизм байгуулха хэрэгтэ олониитэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэлсэжэ байдаг юм.

Һунгагшадайнгаа үмэнэ депутадай тоосохо гээшэ Үндэһэн Хууляар хараалагдаһан уялгань болоно. Депутат бүхэн һунгагшадтаяа ходо уулзажа, тоосоогоо үгэжэ байхадаа, һунгагшадайнгаа эрилтэ хүсэлэнгые һайтар мэдэхэ болодог. Тиигэжэ тэдэнэй һуудал байдала... соёл культурын эрилтэнүүдые хүс... хангаха, шухала болоһон асууд... лые саг соонь шиидхэхэ аргата... байдаг.

Энэ депутат этигэл найдабари... мнай дүүргэнэгүй гэжэ һунгагша... тоолобол—хууляар тогтоогдоһон гу... римай ёһоор, депутадые болзо... һоонь урид; олонхи һунгагшад... дуугаар дуудажа бусаагаад, оро... донь ондоо депутадые һунгаха эр... хэтэй. Энэ гурим совет һунгуули... гуримай хамагһаа демократическ... байһые гэршэлнэ. Депутадаа һу... гагшадайнь дуудажа бусаадаг г... рим нэгэшье буржуазна гүрэндэ ү... бшуу.

ДУУГАА ҮГЭЛГЭ ЮУНДЭ НЮУСААР ХЭГДЭДЭГ БЭ?

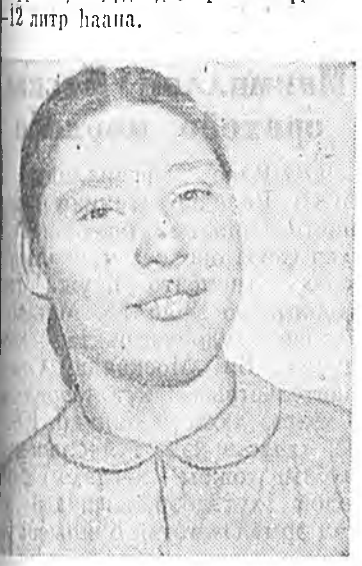
Һунгуулиин бюллетень абаһаа... удаа гүсхай кабина соо нэгэ һэ... рээ ороод, хэн депутадые һунга... хэниие зураха тухайдаа һунга... өөрөө гансааран шиидхэдэг. Энэ ... дэ һунгагшын байһан кабина со... ондоо нэгэшье хүн орохо ёһогү... Али нэгэн һунгагша үзэг бэш... мэдэхэгүй гү, али ондоо дутагда... тай дээрэһээ һунгуулиин бюллетен... өөрөө дүүргэжэ шадахагүй бай... һаа, туһа хүргэхыень ондоо ям... нэгэн һунгагшые урихa эрхэтэ... Иигэжэ һунгагшын дура хүсэлы... бэелүүлхэ, дуугаа үгэхэ эрхэ х... гагдадаг. Дуугаа үгэжэ байха үе... һунгуулиин гэр соо һунгалтын а... таци хэгдэхэ ёһогүй.

Эрхэтэнэй һунгаха, һунгагда... эрхэеэ сүлөөтэйгөөр эдлэхэ я... далдань ямар нэгэн хүн баалал... мэхэ гохо, заналга хэхэ гү, а... эдилгэ үгэхэ мэтын арга хэрэгл... һаад ушаруулаа бол хуулиин ёһ... хэһээгдэдэг байна.

С. БАДМАЕВ, политическ... болон шэнжэлхы эрд... дэлгэрүүлдэг бүхэсоюз... бүлгэмэй гэшүү...

...ХЭД МАЛШАД! 1959 ондо нёдондонойхиһоо мяха—1,8 дахин, һү—1,4 дахин, нооһо 1,3 дахин ехээр абахын түлөө тэмсэгты

Энэ оной январь һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 150 килограммһаа дээшэ һү һааһан колхозууд

Колхоз	Аймаг	Түрүүлэгшын нэрэ, обог	Һаагдаһан һүн (килограммаар)
Калинина	Тарбагатайн	Болонев И. М.	233
«Октябрь»	Тарбагатайн	Беляев В. Е.	204
«8-ое Марта»	Иволгын	Ткачев А. Ф.	168
«Коминтерн»	Иволгын	Лубсанов П. Н.	165

Үнгэрэгшэ январь һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 200 литрһээ дээшэ һү һааһан үүлтэртэ фермын һаалишад

Нэрэ, обог	Колхоз	Аймаг	Һаагдаһан һүн (литрээр)
Жалсанова П.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	296
Буянтуева Б.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	293
Будажапова Д.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	258
Тугутова Н.	Сталинай нэр.	Сэлэнгын	248
Дамбаева Ц.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	208
Батуева	Ленинэй нэр.	Сэлэнгын	208

Энэ оной январь һарада үнеэн бүриһөө 200 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермын һаалишад

Нэрэ, обог	Колхоз	Аймаг	Һаагдаһан һүн (литрээр)
Калашникова Е. И.	«Восход»	Тарбагатайн	311
Игумнова Н. И.	«Путь к коммунизму»	Кударын	272
Эрдынеева Д. Б.	Ждановай нэр.	Кударын	268
Кожевникова В. А.	Куйбышевай нэр.	Кударын	267
Русина Е. А.	«Восход»	Тарбагатайн	261
Борисова А. В.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	255
Будаева Х.	«Коминтерн»	Иволгын	252
Жамбалова Ц.	«Улаан Оронго»	Иволгын	247
Попова А. П.	Кировэй нэр.	Кабанскын	240
Казанцева Т. Ф.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	238
Бурундукова М.	«8-ое Марта»	Иволгын	232
Чимитова Ц.	«Коминтерн»	Иволгын	231
Емельянова А. Ф.	«Октябрь»	Тарбагатайн	230
Борисова А. П.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	224
Бакланова З. И.	Куйбышевай нэр.	Кударын	221
Дамбаева Л.	Сталинай нэр.	Сэлэнгын	220
Власова Е. И.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	216
Юмова Л.	«Улаан Оронго»	Иволгын	215
Пурбуева М.	«Коммунизм»	Иволгын	215
Ильина Е. Д.	«Восход»	Тарбагатайн	212
Содномова Ц.	Кировэй нэр.	Иволгын	209
Степанова Л. А.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	208
Ендонова Н.	«Коминтерн»	Иволгын	206
Батуева Р.	«Улаан-Оронго»	Иволгын	206
Карпова А.	18 партсъездын нэр.	Сэлэнгын	206
Залуцкая Ф. В.	XX партсъездын нэр.	Кабанскын	205
Чойжиева Н.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	205
Слапченов Е. М.	Сталинай нэр.	Кударын	203
Помазкина Е.	Сталинай нэр.	Кабанскын	202
Эпова Е. И.	Дзержинскиин нэр.	Бичурын	200

Залуу һаалишанай амжалта

Үүрэй солбоной гараадүй байхада фермын сонхоор фонарьнуудай улаабтар шара гэрэл туяатана. Эндэ Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи һүнэй-товарна фермын һаалишад ажаллажа байна гээшэ. Тэдэнэй дунда долоон жэлэй һургуулиие дүүргэһэнэй һүүлээр һаалишан болоһон Бимбасу Сапданова ябалсана.

Үнеэдые даажа абаһан сагһаа хойшо Бимбасугай ухаан бодолһоо һү ехээр һааха зорилго гаранагүй. Теэд малые харууһалха, ехэ һү һааха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ байба. Зунай ааяма халуунда, үбэлэй янгинама хүйтэндэ, хабар, намарай хагсуутай үдэрнүүдтэ малые шадамараар харууһалха хэрэгтэй. Залуу һаалишанда хэдышье бэрхэшээлэй тохёолдобошье, сүхэрэнгүй, түрүү һаалишадай дүй дүршэл хэрэглэжэ, малые зоотехническэ заабаряар харууһалхын тула ехээр оролдоһон байна. Хэдэн һара үнгэрхэлөөр тэрээнэй оролдолгын аша үрэ тобойжо гараба. Бимбасу 1958 оной эсэстэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааһан байна.

«Энэ жэлдэ үнеэдни барагтай тарганууд, үнгэрһэн жэлэйхиһээ үшөө 500-гаад литр һү үнеэн бүриһөө ехээр һаахаб»—гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Мүнөө түрэл партиингаа XXI съездын шиидхэбэринүүдтэй, долоон жэлэй түсэбтэй танилсаад байхадаа коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха гэжэ шиидээд, энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байнхай.

Ц. Гомбоев.

Мяха бүри ехээр тушаадаг болохонь

Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ артелиинхид орденто Рязаниин областиин хүдөө ажалшад, малшадай жэшээгээр ажаллажа, энэ жэлдэ мяха абалгаяа нёдондо жэлэйхиһээ 1,5 дахин дээшэлүүлхээр шиидэнхэй. Энэ колхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ хамта 800 гаран центнер мяха абаһан һаа, байгша ондо бүхыдөө 1500 центнер мяха абажа, гүрэндөө худалдаха, тушааха зорилго урдаа табина.

Эдэ үдэрнүүдтэ артелиин малшад урдаа табиһан энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө шахаха, таргалуулха үхэр малайнгаа тэжээл, бэлшээриие зүбөөр эмхидхэн, оролдосотой һайнаар ажаллажа байна. Мүнөө колхоздо 380 гаран толгой эбэртэ бодо мал хоёр гүүртэ болгогдожо илгагдаад, шахагдажа байнхай. Эдэ гүүртэнүүдтэ ажаллагшад, колхозой дүй дүршэл ехэтэй, бэрхэ малшад Павел Ломоносов, Семен Гуляев гэгшэд өөһэдынгөө хаража байһан малда үдэшэ, үглөөниинь үбһэ, һолоомо, таряа талханай зүйл дабһаар амтаруулжа һайса эдюулээд, хагдаар элбэг газараар бэлшээнэ, саг сагтань уһална. Энээнэй ашаар малнуудайнь тус бүриин амидын шэгнүүр сүүдхэдээ дунда зэргээр 900—1000 грамм хүрэтэр нэмэнэ. Эдэ малнууд һайса шахагдажа, толгой бүринь 400—450 килограмм шэгнүүртэй, эрхим тарган болгогдоод, жэлэй II кварталда гүрэндэ тушаагдаха юм.

Тэрэшэлэн энэ колхоздо ехэ болгогдожо, мяхажуулагдажа, хожомоо тушаагдаха буруу, хашарагуудые харадаг үхэршэд нүхэд Грудинин, Богидеев, Нечаев гэгшэд баһал һайнаар ажаллажа, малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые горьтойгоор нэмээнэ.

Аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой малшад энэ жэлдэ нёдондонойхидо орходоо баһал хоёр дахин шахуу ехэ мяха абахаар шиидээ. Артелиинхид үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь, декабрь һарануудта хамта 50 гаран эбэртэ бодо мал шахан таргалуулаад, тэдэнээ тус бүриинь 400 килограмм шэгнүүртэйгээр байгша оной январиин 1-дэ тушаагаа. Энээнһээ колхоз хамта 216 мянган түхэригэй олзо доход оруулаад байна.

Ф. Хандархаев.

Зориһондоо хүрэхэнь лабтай

Партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй тогтоол болон КПСС-эй түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артелиинхид ерэхэ долоон жэлэй түрүүшын жэлһээ эхилжэ, мяха улам ехээр абахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Жэшээлхэдэ, артелиинхид үнгэрэгшэ жэлдэ бүхыдөө 1670 центнер мяха гүрэндөө тушаажа, худалдажа, эдлүүриин газарай зуун га бүридэ 43,2 центнер мяха абаһан һаа, мүнөө жэлдэ гүрэндөө 3135 центнер мяха худалдажа, эдлүүриин газарай 100 га бүхэндэ 60,8 центнер абаха зорилготой.

Колхозойхид байгша ондо шахан таргалуулха эбэртэ бодо малай хэдэн гүүртэ шэнээр эмхидхээ. Мүн энэ жэлдэ артельдээ 900 гаран гахай һайса шахажа, тэдэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые 75—80 килограмм болгоод, зундаа, намартаа һубарюулжа тушааха, худалдаха юм. Тиихэдэ артелиинхид гахайнуудайнгаа тоо толгойе саашаданъ улам олошоруулхын тулада эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 22 поршоонхо түлжүүлхэ уялга абанхай. Гадна эндэхид тахяа, галуу, нугаһа улам олоор үсхэбэрилхэ, эмэ тахяа бүриһөө дунда зэргээр 100 үндэгэ абаха зорилго урдаа табина.

Эдэ зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада колхозойхид тарялан, сабшалан, бэлшээриингээ ургаса эрид дээшэлүүлжэ, таряалангайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 12,5 центнер орооһо таряа, га бүхэнһөө 100 центнер хартаабха, 140 центнер корнеплод хуряажа абахын түлөө тэмсэнэ.

Е. Ненашев.

Нимбу Жамсарановай отарада

Булам нютагһаа зүүн тээшээ хорёод модоной газарта үндэр хадануудаар хүреэлэгдэһэн Баруун-Булам гэжэ газарта Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Нимбу Жамсарановай даажа байһан эхэ хонидой отара үбэлжэжэ байнхай. Мүнөө энэ отарын хонишод 270 гаран хурьгадые абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Хурьгадынь кошарно-базова аргаар харууһалагдана.

Эндэхи хонишодто Хориин столовоһоо ерэһэн хоёр хурьгашан басагад туһа хүргэнэ. Отара дээрэ хурьгадынь түрэһэн үдэртөө илгагдажа, бүлэг бүлэгөөрөө тусхай таһалгануud соо байлгагдана. Хурьгадай арбаад хонохолоорнь һайхан үбһэ, һагшадаһа эдюулжэ, сэбэр уһаар хангадаг. Хонишод һүниндөө хурьгалха хонидоо ээлжээгээр эрьёжэ хонодог.

Эгээл нигэжэ түрүү хонишон Нимбу Жамсарановай отарынхид колхозойнгоо хонин һүрэгые олошоруулхын тула унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа, партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдтэ харюусана.

С. Цынгуев.

Хори.

Түрүүшын жэлдэ хоёр дахин ехэ мяхан абтаха

...ха болоно. Тэрэ тоодо 343 центнер гахайн мяхан, 168 центнер шубуунай мяхан абтаха юм. Мүн һү һаалга 41 процентээр ехэ боложо, бүхы дээрээ 6 мянгаад центнер һүн һаагдаха байна. Гадна нооһо абалга 27 процентээр дээшэлжэ, 2 дахин олон үндэгэн абтахаар хараалагдана.

Абаһан эдэ уялгануудаа хайшан гээд бэелүүлхэ, ямар арга боломжонууд колхоз дотор бииб? Эгээн түрүүн үхэрэй мяхан нёдондонойхиһоо хоёр дахин шахуу ехээр абтаха. Тэрэнэй түлөө 320 толгой буруу, хашарагуудые, гологдоһон үнеэдые, гунжадые бэлшээн таргалуулха байнабди. Эдэ гүүртэнүүдтэ дүй дүршэл ехэтэй мал адуулагшад Цырен Раднаев, Доржи Банзаров, Иван Серебренников, Яков Курикалов, Архип Долгов, Цырендаша Дондопов гэгшэд хүдэлхөөр томилогдонхой. Мүнөө тэдэнэр шэрүүн шанга үбэлэй хүйтэнэй үедэ малайнгаа тамирые муудуулангүй, тобир тарганаар ондо оруулхые оролдожо байна. Жэшээнь, мал адуулагшад П. Л. Серебренников, П. В. Серебренников гэгшэд буруунуудые һайнаар харууһалжа, нилээд таргалуулаа.

Артелиин хонишод байгша ондо 1335 хони бэлшээн таргалуулха зэргэтэй. Мүнөө үедэ Хужарта гэжэ һайн хагдатай бэлшээридэ эрье хонидой хоёр отара үбэлжэжэ байна. Дүй дүршэл ехэтэй хонишод В. К. Тайшихин, П. Н. Тайшихин гэгшэд бэлшээриин хагдые гүйсэдөөр хэрэглэжэ, нэгэшье толгой гарзагүйгөөр, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулжа байнхай. Хонишод энэ жэлдэ нёдондонойнгоо алдууе дабтахагүй, хонидоо һайнаар бэлшээжэ, гүрэндөө 31 килограммтайгаар бэшэ, харин 45 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр тушааха гэһэн уялга абаа.

Колхозой правлени ехэхэн анхаралаа гахай үсхэбэрилгэдэ, гахайн мяха абалгые дээшэлүүлгэдэ хандуулна. Энэ жэлэй туршада 572 гахай шахан таргалуулагдажа, адагынь 60 килограммтайгаар бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаха юм. Мүнөө үедэ фермэ дээрэ 70 гахай шахагдажа байна. Тэдэнэрэй февраль һарада худалдагдахада, үшөө нэгэ бүлэг гахай шахагдажа эхилхэ юм.

Манай колхозой эрхэ байдалда уһанай шубуу олоор үсхэбэрилхэ арга бии. Түрүү ажахынуудай жэшээ дээрэһээ абаад тоолоходо, манай артель энэ жэлдэ 170—180 центнер шубуунай мяха абажа шадаха байна. Мүнөө үедэ колхозой фермэ дээрэ 556 эмэ нугаһан тэжээгдэжэ байна. Эдээнһээ 20 мянгаһаа үсөөн бэшэ үндэгэн абтахаар хараалагдана. Тэдээнһээ дальбараануудые гаргажа, хэдэн һарада тэжээгээд, гүрэндэ худалдахабди. Гадна 1500 тахяа, петух шахагдажа, тушаагдаха юм. Нугаһануудые дүй дүршэл ехэтэй шубуушан Б. Батомункуева харууһална. Үнгэрһэн жэлдэ энэ шубуушан инкубаторна станциһаа абтаһан мянган дальбараагай 930-ыень дэгжээжэ шадаа һэн.

Эдэ бүгэдэһөө гадна, байгша ондо үнэ сэн багатай 230—240 центнер мориной мяхан абтахаар түсэблэгдэнэ.

Мяха абалгаар хараалһан түсэб, уялгануудаа дүүргэхын тула бүхы тугал, хурьга, поршоонхонуудые гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ, томо малаа гарзада оруулхагүй байһаниинь мэдээжэ. Энэ хэрэгые артелиин малшад амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Малай үбэлжэлгэ, түл абалга гол түлэб эмхитэйгээр, һайнаар үнгэргэгдэжэ байнхай.

Тийгээд бэлшээн таргалуулагдаха гүүртэ болон отарануудые дахин һайнаар бүридхэжэ, уһа, ногоогоор баян Хужарта, Алцагат, Бэлэг, Должонгол гэхэ мэтэ газарнуудта нүүлгэхэ байнабди. Бэлшээн таргалуулагдаха малые үдэр һүнигүй адуулжа, хүшэ шадалыень түргэнөөр нэмээхэ арга, дүй дүршэл бии. Үнгэрһэн жэлдэ бэлшээн таргалуулагдажа байһан үхэрнүүд үдэртөө 850—1000 грамм хүрэтэр шэгнүүрээ нэмээһэн байха. Байгша ондо мал адуулагшадай бүри оролдосотойгоор ажаллахань дамжаггүй.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй болон партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, манай артелиин малшад мяха абалгые гансахан энэ жэлдэ дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараална бэшэ, мүн холын хараата зорилгонуудые урдаа табина. Тиихэ зуураа хойто жэлдэ мяха ехээр абахын тула мүнөө жэлэй тугал, буруунуудые һайнаар харууһалха, жэжэ малые зүбөөр, хоролтогүйгөөр түлжүүлхые оролдоно. Байгша ондо артелиин фермэнүүдтэ адагынь 365 тугал, 2 мянга 500 хурьган, 700 гаран поршоонхо, 90 унаган абтаха юм. Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэд олоор тугаллажа, хонид хурьгалжа, гахайнууд поршоонхолжо байна. Абтаһан түл бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэнэ.

Саашадаа мяха элбэг ехээр абадаг болохын тула хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэй болохо байһаниинь элитэ. Тиимэһээ энэ жэлһээ эхилжэ, бүдүүн, шэмэтэ тэжээл болон таряа талханай зүйл ехээр абахын тула хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ байна. Энэ жэлдэ таряалангай гектар бүриһөө адагынь 10,4 центнер орооһо таряа ургуулха хүсэлтэйбди. Колхоздомнай оройдоол 560 гектар сабшалан бии. Тиигэбэшье нүхэр Д. Б. Банзаровай ударидалгаар манай луговодууд эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, гектар бүриһөө дээдэ захынь 40 центнер хүрэтэр ургаса абадаг болонхой. Байгша ондо сабшалангайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 20 центнер ургаса хуряаха гэхэ гү, али 11200 центнер үбһэ бэлэдхэхэ зорилготойбди. Мүн 139 гектар кукуруза, 100 гектар наран сэсэг овёстой холижо тариха, 160 гектар силостэ хэрэглэгдэхэ ногоон һолоомо тариха гэжэ шиидэнхэйбди. Тиигэжэ бүхы дээрээ 4180 тонно силос дарагдаха, тэрээгээр гансахан үнеэдые бэшэ, мүн хони, гахай тэжээхэ аргатай болгогдохо бшуу. Гадна 440 гектар дээрэ зелёнко таригдаха юм.

Артелиимнай гэшүүд абаһан эдэ харюусалгатай, гүрэн түрын удхашанартай уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула түрүүшын үдэрһөө үсэд нэтэрүүгээр тэмсэжэ эхилээ.

А. ИЛЬИН,
Кударын аймагай «40 лет Октября» колхозой түрүүлэгшэ.

ЭДЭБХИ YYСХЭЛТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАНА

1957 ондо Дээдэ Худанай (Хэжэнгэ) дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр «Коммунизм» колхоздо ерэжэ хүдэлмэрилһэн Оля Бороева ямаршье ажалда ябахадаа хойшо хараагүй, шударгы бэрхэ, эдэбхи үүсхэл ехэтэй хүн байгаа. Тиихынгээ хажуугаар хамта ажаллажа байһан нүхэдтөө туһалдаг, газетэ, журналнуудай һонинуудые уншажа үгэдэг байһан юм.

Шадабаритай бэрхэ энэ басагые колхозойнь правлени, партийна эхин организаци библиотекарь болгон табиһан байна. Тэрээнһээ хойшо библиотекынгээ хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэн табижа шадаа. Мүнөө библиотекынь уншагшад олон болоһон, мүн эндэ хүнүүд олоороо сугларжа, үдэшэлэндөө газетэ, журнал уншана. Тэрэшэлэн мал ажалай гүүртэ, отаранууд дээгүүр саг үргэлжэ нүүлгэгдэжэ байха библиотекэ бии болгоо. Малшадые шэнэ газетэ, журналаар хангана.

Нүхэр Бороева эдэбхи үүсхэлтэй эрхим библиотекарь гэжэ тоологдодог болоо.

Г. Доржиев.

Курсантнуудай хүсөөр...

Ториин аймагай Бургалтайн МТС-эй орондо байгуулагдаһан хүдөө ажахын механизаторнуудые бэлэдхэхэ училищиин курсантнууд һуралсалдаа бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые өөһэдынгөө хүсөөр дүүргэнэ.

Энэ жэлдэ һуралсалайнгаа байшан, хамтын байра заһабарилжа бэлэн болгоо, дулаалаа. Һуралсалайнгаа бүхы кабинедүүдые һайнаар түхеэрээ, һуралсалда хэрэглэгдэхэ бүхы материал болон харуулан ойлгуулха зүйлнүүдээр сүм шэмэглээ.

Гадна, училищиингаа дэргэдэ баригдаһан магазинай шэнэ байшангай шала дэбдилгэ, үһээ табилга, доторойнь штукатурка хэлгэ дээрэ курсантнууд хүдэлөө.

Г. Шарапов.

„БУРЯТ YНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺYYЛЭЭР

„Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй"

Закаменай аймагай «Родина» колхозой гэшүүдэй дунда һүүлэй үедэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Агитаторнуудай хүсөөр һүүлэй үедэ ямаршье лекци, элидхэл болон һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй гэжэ дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетэдэ тэлилогдоһон бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа.

Энээн соо хэлэгдэһэн баримтануудай зүб байһан тухай партиин Закаменай аймкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша нүхэр Нимаев редакцида мэдээсэбэ. Дурсагдаһан колхозой партийна эхин организациин суглаан дээрэ тус асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа.

„Хүтэлбэрилхы үүргын һула дээрэһээ"

Сэлэнгын РТС-эй хүтэлбэрилэгшэд трактор, машинаяа саг болзортонь заһабарилжа, ерэхэ хабарайнгаа тарилгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтахабди гэжэ гоё һайханаар хэлсээд, биратай юумэ хэнэгүй гэжэ дээрэ дурсагдаһан гаршагтай нүхэр Б. Байкаловай статья соо хэлэгдэһэн байгаа.

Шалгажа үзэхэдэ статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байба гэжэ тодороо. Үнэхөөрөө РТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдэй, трактор, машинануудай заһабарилга һара хахадаар хожомдожо эхилһэн байна.

Эдэ дутагдалнуудые усадхахын тула мүнөө хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ байнхай. Энээн тухай Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр Мункожапов манай редакцида мэдээсэбэ.

„Алтанай сааһаа гүүлии"

Манай газетын январиин 8-най номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоһон бэшэг соо Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гүүртэ, фермэ, отара дээгүүр шэнэ барилганууд үсөөн бодхоогдоно, малшадай гэрнүүд хуушаржа, умхиржэ, хүнэй ажаһуухань бэрхэтэй болоо гэжэ хэлэгдэһэн юм.

—Тэндэ заагдаһан баримтанууд булта зүб байба,—гэжэ Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Гантимуров манай редакцида мэдээсэбэ.

Мүнөө жэл колхозой правлени дүрбэн рядтай үнеэдэй, тугалай хоёр байра шулуугаар, культбаза, малшадай 15 гэр бариха гэжэ хараалаад, бэелүүлжэ захалба.

Н. ДАМДИНОВ

Хүдөө нютагни

(«Эсэгын нэрэ» гэжэ поэмэһээ).

Шуһа мяхаараа таряаша малша арадтайгааб.
Шудалхыень шудалаад,
Үзэхынь үзөөд срэхэдээ,
Амтархажа уудагби һүтэй ногоон сайгаа.
Аймаг айлни гоё даа,
Гоё даа аажам хүдөө.
Арбаш дахин нэмэһэн байһууб ухаа,
Арайл тэрэ домогой нэгэндли болохогүйб:
Хониной хорёо соохи
Сагааханууд тухай —
Хэлээ мартан, түрэлхидһөө һурахагүйб.
һур харбаанда ошоном.
һурша номын эшхэрхэ
Бурят дайдаар хэды зуун жэл дуулданаб?
Алалсаанай бэшэ—мэргэн тамираа туршаха
Арга болонхой мүнөө.
Солыень дууданаб.
Үдэшын хараанаар ошожо, үүрэй сайтар
Үетэн нүхэдэй ёохор дунда хатарнам.
Ямаршье танго —
Иимэ хатарай байтар —
Жаргуулхагүй намайе гэжэ мэдэрнэм.
Жэлһээ жэлдэ колхоз нютагни һайжараад,
Жэрэгэр олон үйлсэнүүдээр
Түб тосхоноо шэмэглэнэ.
Зайн галтайгаар, радиотойгоор байжа һураад,
Забхан задын буухые
Календарьтаа тэмдэглэнэ.
Арбаад-хорёод гэртэйгээр
Анха бодоһон тосхоноо
Абаашажа,
Арбаад модон саана табяа.
Хуушан тэрэ Угнаасаагай һуури мүнөө
Урбуулжа хахалаа.
Ургаса бодхон абаа...
Малша таряаша арадтайгаа
Шуһа мяхаараа нэгэм.
Марксизмыншье хэшээл дээр
Революци үзэхэдээ,
Эгээн түрүүндэ таряашад түшаа шугам
Эжэлүүдгүйгөөр
һонирходог һэм ходо.
Дайнай үедэ нютагни туляа, ядаа.
Дабһагүй сай. Сайгүй уһан. Үлэн.
Баатар манай эхэнүүд байһан лэ ха даа,
Баабайнараймнай ажалые
Даажа үнгэрөөл, тэлэн.
Берлин дээрэ Улаан тугай далбамсаар,
Бэлэн саашаа болоо гэбэл—эндүүрэл.
Дүрбэн жэл соо улад
Зоболон ехээр амасаа.
Зомгоолшьегүй болотороо һандараашад — дүүрэн.
Мүнөөшье һананам:
Хүдөөгэймнай хүбүүд —
Хүнгэн байдал бэдэржэ гү,
Голхорһондоо гү ехээр, —
Абаад лэ город ошодог бэлэй ябууд,
Аба эжыгээш хэрэгсээнэгүй гэхээр.
Гараһан гуламтадаа
Дурагүйдөө гү тинтэрээ?

Гансал һэбхи сэдьхэл зэмэтэй ха гү эндэ?
Үгы даа, үгы.
Колхоз тэндэ зүдэрөө.
Үгэли абалиш байхагүй. Хэлэхэнш хүндэ.
Арбаад нюсэгэн хүүгэдтэй
Айлда ороо һэм тэрэ үеэр.
Шэл амһартаар дүүрэн шара тоһон
Шэрээ дээрэнь сэлсыхэдэнэ гоёор.
Саанань үхибүүд обоорно, хоолойхоноо заһан.
Тэдэнэй нюдэд—бишыхан хурса мүшэд.
Тэдэнэй хүсэл—шарай дээрэнь элихэн.
Харахан зүһэм хилээмэ бариад,
(Хазаашьегүй хүсэд!)
Эгээн бага нь дүтэлбэ:—Тоһо... түрхи-хэмм...
Эхэнь орожо,
Нэгэ мушхаад шэхыень,
Шэлтэй тоһоёо мэшээгхэндээ хэбэ.
— Хатаршангууд!
Налогтоо... үгэхэ... тоһыем...
Наанагтылши! Үзэхэт намһаа!—гэбэ.
Түрэһэн үриингээш эрихэдэнь: Үгы!—гэжэ,
Түрэ—гүрэндөө абаашадаг һэн иигэжэ...
Коммунист үндэр нэрэ солые зүүжэ,
Хоро хүргэһэн эсэргүү бүлэг этэгээдүүд
Арадта гэмтэй ябадалаа,—зүрхөө уудалжа,
Айлтагүйгөөр өөһэдөө мэдэрбэ гээ гүт?
Үгы!
Тиимэ юумэн дуулдаагүйл даа шэхэндэ.
Үнгэрһэн габьяа, алдар тооложо һаатангүй,
Нюдэ нюур дээрэнь гэмыень хэн нэгэндэ
Нюултагүй хэлээш, Ленинэй парти, заатагүй.
Сэсэн ЦК
Амаржа, унтажа хэбтээгүй.
Асуудалнууд олошорнол, он жэлнүүдэй ниидэхэ бүри.
Хабартаа ороһон аадар мэтэ хэрэгтэйгээр
Арадтам буугаа
Түүхэтэ пленумэй шиидхэбэри.
Ганса: «ура!»—коммунизмые бодхохогүй.
Гарта тамир хэрэгтэй,
Хүлдэ шанга шүрбэһэн.
Үлэн хотоор хүсэн бэедэ нэмэхэгүй.
Хүнэй байра байдал —
Хүсэл һаналынь үргэхэл.
Колхоз руугаа хүбүүд бусажа эхилээ.
Хорёод арбаад мянганай үндэр байра бодхонод...
Дуу дууланад... Нэгэ үгөөр, колхозойнгоо түлөө
Хожомш, мүнөөш тулалдахаар хүдхэнүүд.
Хүдөө нютагайм басагадай
Хурилшэһэн шарай
Баярай сэсэг бадаргажа гэрэлтээ.
Хүрьгэн хүбүүд—ходошье наада хараа —
Хүүр үгэхэнь олошороо...
Гоё бэшэ гү бүрил теэд?!
Ажалта үдэр хүсэн дээрээ гаража,
Арбан хурга, шоото хоёры зобооно.
Ажалай үри аржагар мүнгөөр хара...
Магазинайнгаа үүдэндэ
Малшад олоороо обоорно...

Үбгэн Галданай үнэн сэхэ ажал

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой хоёрдохи бригада болохо Тасархай нютагта Цыренов Галдан үбгэн ажаһуудаг юм. Энэ үбгэн мүнөө 72 наһатай болоо, тингэбэшье колхозойнгоо ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан зандаа.

Нютагтаа колхоз байгуулагдажа эхилхэтэй хамта колхоздо ороод мал ажалда ябажа эхилээ һэн. Хэдэн жэлдэ малай фермэнүүдтэ хоёр морёор үбһэ тэжээл шэрэлсээ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай һүүлээр хонин ажал дээрэ хүдэлжэ ороо. Тэрэнэй һүүлээр Галдан үбгэн таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөжэ, үндэр баян ургаса ургуулхые оролдоо. Удаань тугал буруудышье харууһалһан байха.

1957 оной майһаа 1958 оной ноябрь хүрэтэр 320 һубай хонидые харууһалжа, толгой бүриһөөнь 5,5 килограмм нооһо хайшалаа. Тиигэжэ түсэбөө үлүүлһэн байна.

Нёдондоной ноябрьһаа мүнөө хүрэтэр 416 эхэ хонидые тэрэ харууһалжа байна. Эдэ хонидынь тобир тарганууд, байрыень саг үргэлжэ дулаан, сэбэрээр байлгадаг.

Дала наһатын хүндэтэ ажалайнь түлөө колхозой правлени, партийна эхин организаци энэ намар Галдан үбгэнийе хурьгадаар, 600 түхэриг мүнгөөр, костюмаар шагнаһан байна. Хүдөө ажахын аймагай болон республикын выставкэнүүдтэ оло дахин хабаадалсажа, хүндэлэлэй грамотануудые, үнэтэ бэлэгүүдые абаһан байха.

Энэ үбгэнэй хүбүүн ноябрь һараһаа эхилжэ мүн лэ хониной фермэ дээрэ жэшээтэ һайнаар ажаллана. Ямаршье ажал дээрэ хүдэлхэдөө тэрэ ленинскэ комсомолой заабаридуримүүдые, ажалша абынгаа захяа заабарие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэн, бусадта жэшээ харуулжа ябадаг. Энэ үбгэнэй хүргэн Содомпил Балчиндоржиев малай фермэдэ үбһэ тэжээл зөөжэ, мүн лэ жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэнэйшье ажалда Галдан үбгэнэй нүлөө байлсаха. «Гомбын баабай иигэжэ заагаа һэн» гэһэн үгэнүүд залуушуулай дунда нэгэнтэ бэшэ дуулдадаг.

Энэ үбгэн парти, правительствын түүхэтэ шиидхэбэри, тогтоолнуудые һайшаан дэмжэжэ, мүнөө хүрэтэр эрхимээр ажаллажа ябахадаа, хүдэлмэри хэдэггүй, залхуу зайдан хүнүүдые харахадаа тэсэдэггүй юм.

Дала наһатын үндэр жэшээтэ ажал залуу үетэндэ ёһоороо һургаал болоно гээшэ.

Ц. Цыремпилов.

Бэелхэгүй хүсэл

Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, Кировэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта наг шэбхээ полидо гаргажа тарааха асуудал тоогдоногүй. «Коммунизм» колхозой агроном С. А. Ярославский наг шэбхэ зөөлгэ, тараалгые өөрөө эмхидхэхын орондо энээнийе колхозой правлени эмхидхэхэ, эрхилхэ ёһотой гээд юушье хэнэгүй.

(Хүдөө бэшэгшын мэдээсэлһээ).

Агроном:
— Даража тахяа үндэгэез
Дальбараа болгоод дахуулдаг.
Шэбхээз дараад үзэхэмни
Шэниисэ гаража магадгүй.

Зурагынь Ф. Балдаевай, Үгэнь Ш. Нимбуевай.

Амараа хараад, амитанийе зобооно

«Наймаа найман хүлтэй» гэжэ урда сагһаа хойшо гэлсэдэг гээшэ. Теэд Ториин аймпотребсоюзай (түрүүлэгшэнь Алексей Макарович Пискунов) Наринай сельпогой найман хүлынь доходшоо. «Муудаһан тэхэ хотондо дуратай, муу хүн хойморто дуратай» гэдэгтэл, хүйтэн болоһоор энэ сельпогойхид хоймортоол эрьелдээд байнхай. Ушарынь юуб гэхэдэ: Наринай сельпогойхид (түрүүлэгшэнь Сурун Ойдонович Ламашканов) Алцаг, Армаг гэхэ мэтэ һууринуудай дэргэдэхи магазинуудта үнинэй анхарал табихаа болинхой. Алцагай долоон жэлэй һургуулиин дэргэдэхи буфедтэ һүүлэй үедэ халуун эдеэнһээ байтагай, хүйтэншье эдеэн байхаа болёо!

Аймпотребсоюзай түрүүлэгшын захиралтаар Хадхалдаачи нютагай магазин хаб яб хаагдажа, тэндэхи зон сай, сахар, мылэ; тамхи; зуруул абахаяа 15—20 модоной газарта ошодог болоо.

Хара баабгай шэнгеэр эшээндэ ороһон түрүүлэгшэнэрые будүүн хүшүүргээр хүшүүргэдэжэ һэреэгээд, «худалдаа наймаагаа һэргээхээр, арад зонойнгоо эрилтэ дүүргэхээр болоот» гэжэ тэдээндэ ойлгуулхаар болоо.

М. Цаганов.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

НЕМЕЦ АРАДАЙ ҺАНАМЖА

КПСС-эй XXI съездын дүн тушаа һанамжа, тайлбаринууд дэлхэйн бүмбэрсэгэй элдэб олон нютагуудһаа абтажал байна. Мүнөө үеын уласхоорондын политикын гол шухала асуудал болохо Германи тухай асуудал тэдэнэй дунда онсо һуури эзэлнэ. Энэншье ойлгосотой. Съезд дээрэ Германиин асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаһан байгаа бшуу. Баруун Германи НАТО-гой гол шухала атомна, ракетнэ база болгогдожо, ФРГ-дэ дай жүрөөдэгшэд толгойгоо үргэжэ, амгалан тайбан арадуудта аюул ушарууулжа байна гэжэ съездын абаһан резолюци соо хэлэгдэнхэй.

Гансал Баруун Германитай зэргэлээд байдаг гүрэнүүд бэшэ, харин ГДР болон ФРГ-дэ ажаһуудаг немец арадшье энэ аюулай ямар ехэ байһые ойлгоно.

Германиин Демократическа Республикын үргэн олониитэ өөрынгөө правительствын политикые дэмжэнэ. Харин ГДР-эй правительство Германитай эбэй договор баталхын тулада тусхай гүрэнүүдэй конференци ойрын сагта зарлаха тухай. Баруун Берлинийе өөрын мэдэлтэй амгалан город болгохо тухай Советскэ Союзай дурадхалые бүрин һайшааһан байна. Мүн эдэ дурадхалнуудые Германиин Федеративна Республикын элдэб үзэлтэй хүнүүдшье дэмжэнэ. Мүнөө Бонндохи правительствын ябуулдаг политиканьь ямаршье найдалгүй, холын хараагүй болонхой гэжэ тэдэнэр ойлгоно.

Советскэ Союзай зүгһөө оруулагдаһан дурадхалнуудтай, мүн КПСС-эй XXI съездын материалнуудтай танилсаад байхадаа, Федеративна республикын хүн зон канцлер Аденауэрэй ябуулдаг политиканьь мухардаба гэжэ улам элеэр ойлгожо байна гээд Нижняя Саксония гэжэ Баруун Германиин нютагай премьер-министрын орлогшонь байһан Гереке гэгшэ һаяхан хэлээ. Немец арадай аша туһада айхабтар ехэ хохидол ушаруулжа байгаа политикаяа господин Аденауэр саашадаашье үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй һаа, дан ехээр хэтэршоогүйдөө тушаалһаа бууха ёһотой гэжэ Гереке мэдүүлбэ. Германиин хоёр гүрэнэй хоорондоо хэлсээ хэжэ, үгэеэ ойлголсоо һаань, мүн Германитай эбэй договор баталагдажа, Германиин конфедерациин байгуулагдабал, энэ орондо энхэ амгалан байдал тогтонижорхо, немец арадай аша туһа хангагдаха юм гэжэ Герекс хэлээ.

Германитай эбэй договор яажа баталхаб, Германиин хоёр гүрэнийе яажа нэгэдүүлхэб гэһэн асуудалые Германиин гүрэнүүдэй хүн зон айхабтар халуунаар зүбшэн хэлсэнэ. Амгалан, демократическа Германиин гүрэнийе байгуулхын түлөө тэмсэл дэмжэхыень уряалан, Баруун Германиин Росток городой 70 гаран эрхэтэд Гамбургын, Баруун Хойто Германиин хүн зондо хандаа. «Германитай эбэй договор баталха тухай советскэ дурадхалнуудай бэелүүлэгдэхэдэ,—гэжэ Баруун Германиин олониитын эдэ түлөөлэгшэд мэдүүлнэ,—бидэнэй, манай хүүгэдэй амгалан тайбан байдалда ажаһууха арга, атомна буу зэбсэгһээ айн һүрдэнгүйгөөр, гадаадын сэрэг, сэрэгэй базануудые газар дээрээ байлгангүйгөөр, сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадангүйгөөр, экономическа бэрхэшээлтэй ушарангүйгөөр ажаһууха арга олдохо һэн».

Мүн профсоюзай олон организацинууд, интеллигенциин түлөөлэгшэд, баяшуулай, шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд иимэ һанамжа баримтална.

Гэбэшье эдэ олон хүн зоной һанамжые Баруун Германиин канцлершье, мүн Хойтоатлантическа бүлэглэлдэ ородог тэрэнэй союзнигуудшье оройдоо тооногүй. Тэдэнэр элдэб мэхэ гохо гаргажа, Германи тухай, Баруун Берлин тухай асуудал шиидхэлгые унжагайрууулжа, олониитые мэхэлээд, эдэ асуудалнуудые шиидхүүлэнгүй мухардуулхабди гэжэ һанана. Теэд тэдэнэр эндүүрнэ гээшэ. Юуб гэхэдэ, немец арадай олонхинь эбэй договор баталуулхын түлөө Германиин хоёр гүрэндэ эрид шангаар тэмсэжэ байна бшуу.

БУУ ЗЭБСЭГ БҮТЭЭХЭГҮЙ, ХАРИН ХУДАЛДАА НАЙМАА ХЭХЭ

Советскэ Союзай долоон жэлэй шэнэ түсэбтэй танилсаад байхадаа, капиталистическэ оронууд болон Советскэ Союзтай экономическа холбоо харилсаа улам үргэдхэхэ ехэ арга боломжо бии болобо гэжэ баруунай хэблэлдэ толилогдоһон айхабтар олон статьянууд соо хэлэгдэнэ. Советскэ Союзтай урданайхиһаа ехээр худалдаа наймаа хэбэл, ямар ехээр олзотохо байнабибди гэжэ баруунай түлөөлэгшэд бодоно.

Худалдаа наймаа үргэдхэхэ гэһэн һанамжанууд илангаяа олоор Америкын хэблэлэй хуудаһануудта дайралдана. Энэнь ойлгосотой. Һүүлэй һаранuудта США-гэй промышленностиин доройтон муудалгын тогтобошье һаань, ажалгүйшүүлэй тоо 4700 мянга гаран хүн байһаар. Тиихэдэ бии байһан машина, түхеэрэлгын 22 процент шахуунь мүнөө хүрэтэр хэрэглэгдэнэгүй. Машина, түхеэрэлгын хүсэд хүдэлөөгүйһөө боложо, һүүлэй зургаан жэлэй туршада США 100 миллиард гаран доллар гарзада ороо гэжэ Америкын зарим экономистнууд тоолоно. Мүн Баруун Германи Япон хоёрой зүгһөө ехээр түригдэһэн дээрэһээ США продукцяа худалдадаг оронуудаа алдажа байна. Һүүлэй 10 жэлэй туршада Баруун Германи болбол Греци, Турци болон Дунда Зүүн зүгэй оронуудта жэлэй 500 миллион хүрэтэр долларой эд бараа худалдаа. Харин урдань ФРГ эдэ оронуудта оройдоол 10 миллион долларой юумэ худалдадаг байгаа. Тиихэдэнь эдэ нютагуудта Америкын абаашажа худалдадаг эд бараан улам бага боложол байна гэжэ «Тайм» журнал һаяхан бэшэбэ.

Эрхэ байдалай иимэ болоод байхада, Советскэ Союзтай худалдаа наймаа ехээр хэхэ гэдэг хүнүүдэй тоо США-да үдэрһөө үдэртэ олошорно. «Буу зэбсэг бүтээхэгүй, харин худалдаа наймаа хэхэ» гэһэн Советскэ Союзай уряае океанай саанахид улам ехээр дэмжэдэг болонхой. Гэбэшье «хүйтэн дайе» улам саашадань үргэлжэлүүлхэ, буу зэбсэг бүри ехээр бүтээхэ гэдэг хүнүүд Америкын политическэ ажал-ябуулагшадай дунда үшөөл олон байһаар. Тэдэнэр «Буу зэбсэг бүтээхэгүй, харин худалдаа наймаа хэхэ» гэһэн советскэ уряа лозунгын орондо «Худалдаа наймаа хэхэгүй, харин буу зэбсэг бүтээхэ» гэжэ уряална. Теэд Америкын арадай диилэнхи олонхинь амгалан тайбанаар ажаһуухые, бусад оронуудтай нягта холбоо харилсаатай байхые улам ехээр хүсэжэ байна.

И. Лапицкий.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэ... Соведэй бюрогой мэдүүл...

СССР-эй болон Великобритан... правительствонуудые толгойлог... нор г-н Хрущев г-н Макмиллан... ёрой уулзахаяа байһанда гүн... ехээр хананги байһанаа элш... мэдүүлхэ зуураа, Эб найрамда... Бүхэдэлхэйн Соведэй бюро энэ... залга уласхоорондын шахар... шанга байдал һулаарууха арга... гохо гэжэ тоолоно.

Бэе бэедээ этигэлсэдэг болох... уласхоорондын байдал һайжар... хын тулада правительствону... толгойлогшонорой нюураараа... зажа, холбоо барисаа байгуул... түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлх... Совет хэдэн жэлэй турша соо о... долго гаргажа байдаг.

Хоёр агуухэ гүрэнэй премьер... нистрнүүдэй хоорондо эхилһэн... сээн бэе бэеэ ойлголсохо, хү... дай зайсуулха зам нээжэ үгэхэ... жэ Эб найрамдалай Бүхэдэлх... Соведэй бюро найдана. Бүхы а... дуудай хүсэл эрмэлзэлгэдэ таа... дуулан, Европодо, мүн бүхы дэ... дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ... рилгоор хэжэ байһан хэлсээн... амжалта түйлахыень премьер... нистрнүүдтэ Эб найрамдалай Б... дэлхэйн Соведэй бюро хүсэнэ.

ЭБ НАЙРАМДАЛ...
БҮХЭДЭЛХЭЙН СОВ...

Москва, 1959 оной февралиин...

Макмиллан Москва... орохоёо мордобо

ЛОНДОН, февралиин ... (ТАСС). Великобританиин прем... министр Гарольд Макмиллан ... ветскэ Союз орохоёо мүнөөдэр Л... донһоо самолёдто һуужа га... Мордохынгоо урда тээ Макми... хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ ниг... мэдүүлээ. Би Москвада Совет... правительствын хүтэлбэрилэг... тэй хэлсээ хэхэгүй байнаб. Юуб... хэдэ, «хэлсээ хэхэ түлөөлэлгү... «Хэлсээн хожом хэгдэхэ бай... Ородой хүтэлбэрилэгшэдэй ... хүсэл эрмэлзэлгэтэй байһысень м... хын, тэрэшэлэн тэдэнтэй бидэ... холбоо барисаа хэр зэргээр том... жо болохо байһые элирүүлхын... лада би Москва орохом» гэжэ ... хэлээ.

Атомай үе сагта амгалан... ажаһуухые алишье тала тон е... хүсэнэ гээшэ. Тиимэһээ бидэ... үгэеэ ойлголсохые оролдохо ... хабди гэжэ премьер-министр ... шань хэлээ. «Хэр урагшатай... аяншалха байһан тухайгаа хэл... шадахагүй байнаб, зүгөөр нюур... раа уулзажа холбоо барисаа ... гуулха гээшэ мүнөөнэй уласхоо... дын ажабайдалда угаа ехэ удха... нартай гэжэ би найданаб» ... Макмиллан мэдүүлээ.

Премьер-министртэй хамта ... ликобританиин Гадаадын хэрэ... дэй министр Селвин Ллойд, ... мьер-министрын канцеляриин, ... даадын хэрэгүүдэй министерст... харюусалгата хүдэлмэрилэг... Москва ҍролсоо.

Советскэ Армиин 41 жэл... ойе Болгариин арад... тэмдэглэнэ

СОФИ, февралиин 21. (ТАС... Советскэ Армиин байгуулагдай... 41 жэлэй ойе Болгариин арад ... нөөр тэмдэглэнэ. Энэ гайхамша... үдэртэ зорюулагдаһан, баярай ... лаан үсэгэлдэр үдэшэ Софида ... лоо. Арадай оборонын министр... нэгэдэхи орлогшо генерал-пол... ник И. Кинов Советскэ Арм... дайшалхы зам тухай, совет сэ... шэдэй социалистическэ дүлэтэ ... риотизм тухай, Советскэ Арм... болон Болгариин Арадай арм... хоорондохи ахадүүгэй хани б... саан тухай суглаанда хабаадагш... та хөөрэжэ үгөө. КПСС-эй ЦК... эльгээхэ, амаршалгын телеграм... суглаанда хабаадагшад ехэ дэб... тэтэйгээр баталан абаа.

Советскэ Армиин үдэртэ зор... лагдаһан баярай суглаанууд, ... шэнүүд Болгариин бусад город... болон тосхонуудта мүн лэ боло... байна. Советскэ Армиин—сүлөө... шын хүндэлэлдэ зорюулагда... бодхогдоһон монументнүүдэй д... дэ Болгариин ажалшад эдэ ... нүүдтэ виногуудые табяа.

Чехословакиин Национальна... суглаан хүдэлмэрээ дүүргэб...

ПРАГА, февралиин 21. (ТАС... Чехословакиин телеграфна а... ствын дамжуулһанай ёһоор Че... словакиин Республикын Национа... на суглаанай сесси үсэгэлдэр хү... мэрээ дүүргэээ. 1959 оной Гү... бюджедые депутадууд һайшаа... байна. Удаань Национальна суг... най түрүүлэгшэ шэнээр һунга... Энэ тушаалда Зденек Фирлин... дахяад һунгагдаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Москва орохынгоо урда тээ Макмилланай хэһэн мэдүүлгэ

ЛОНДОН, февралиин 21. (ТАСС). Премьер-министр Макмиллан Москва орохынгоо урда тээ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ аэродром дээрэ иигэжэ мэдүүлээ:

«Хэдэн час үнгэрөөд байхада Гадаадын хэрэгүүдэй министр болон би Москвада байхабди.

Маанадай аяншалгые Англиһаа Москвада байдаг элшэн сайд шэнжэлэлгын экспедици гэжэ нэрлэһэн байна. Би энэ аяншалгые тагнуул гэжэ нэрлэнэб. Зүгөөр, энэ үгые ород хэлэн дээрэ оршуулхада тон муу удхатай үгэ гэжэ би мэдээб. Теэд би тэдэнэй нюусануудыень мэдэжэ абахые хүсэнэ бэшэб. Ородой хүтэлбэрилэгшэдэй һанамжые мэдэхын, тэдэнтэй бидэнэй хэр зэргээр холбоо барисаа байгуулжа шадаха байһые элирүүлхын тулада бидэнэр тиишэ ошохомнай.

Би хэлсээ хэхые хүсэнэгүйб. Иимэ түлөөлэлгэшье намда байхагүй. Хожом хожомоо хэлсээн хэгдэхэ байха.

Маанадай хэжэ шадаха гурбан юумэ бии гэжэ би багсааанаб. Нэгэдэхеэр, гурбан жэлэй урда тээ оролой хүтэлбэрилэгшэдэй манай орондо айлшалжа ерэһэндэ, хүндэтэйгөөр харюусаха болонобди.

Хоёрдохёор ороной арад зонтой танилсахые, тэдэнэй ажабайдалые һайнаар мэдэжэ абахые, мүн магад манай ажабайдалтай тэдэнийе зарим зэргээр танилсуулхые оролдохо байнабди.

Эсэстэнь, советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэбди. Зүгөөр маанадай хоорондо горьтой арсалдаанууд гарадаггүй гэжэ хэлэхэ аргагүй байна. Мүн эдэ арсалдаануудай тон хурса, аюултай байдалда хүргэжэшье магад байһые нюуһанай хэрэг байхагүй. Минии һанахада г-н Хрущев өөрөөшье иимэрхүү юумэ хэлээ гээшэ һэн ха.

Тингэбэ яабашье, атомай үе сагта алишье тала амгалан тайбанаар ажаһуухые ехээр хүсэнэ. Амгалан тайбан байдалые ехээр хүсэдэг байһан дээрэһээ, энээн тухай бидэнэр хэлсээ түйлаха ёһотойбди гэжэ би хэлэхэ байнаб. Манай аяншалгын хэр урагшатай байхые би һайн мэдэнэгүйб, зүгөөр бидэнэр оролдолго сохом гаргаха байхабди.

Нюураараа уулзажа холбоо барисаа байгуулха гээшэ мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдалда ехэ туһатай гэжэ би этигэнэб. Иимэ уулзалга хэжэ, холбоо барисаа байгуулга манай хоорондохи асуудалнуудые шиидхэхэгүй байбашье, минии һанахада, тэдэнийе шиидхэхэ аргатай болохо ябадалда туһалха байна.

Яаба хээбэшье иимэ һанал бодолтойгоор гадаадын хэрэгүүдэй министр болон би аяншалгада гарахамнай».

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37. отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов; корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00971. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 479